ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně: **IVREL INVEST s.r.o.**, se sídlem Chudeřice 93, zastoupená Mgr. Jiřím Šlencem, advokátem se sídlem Velké náměstí 148/11, Hradec Králové, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2025, č. j. 17124/25/5200-11432-713229, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 12. 2025, č. j. 31 Af 14/2025-302,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 12. 2025, č. j. 31 Af 14/2025-302, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká požadavku na poskytnutí času k přípravě na jednání podle § 49 odst. 1 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“; nebude-li dále uvedeno jinak, bude odkazováno na znění účinné do 31. 12. 2025), jestliže bylo jednání podle § 50 s. ř. s. odročeno ještě před jeho zahájením. Řešena je právní otázka, v jakém předstihu má být účastník řízení vyrozuměn o takto odročeném jednání. Předmětem posouzení jsou i dílčí námitky týkající se práva na zákonného soudce.

[2] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) domáhala zrušení tří rozhodnutí žalovaného. Krajský soud usnesením ze dne 25. 8. 2025, č. j. 31 Af 11/2025-48, v záhlaví uvedené rozhodnutí žalovaného vyloučil k samostatnému projednání. Řízení o něm bylo následně u krajského soudu vedeno pod sp. zn. 31 Af 14/2025.

[3] Výzvou ze zde 4. 9. 2025, č. j. 31 Af 14/2025-25, krajský soud vyzval stěžovatelku ke sdělení, zda souhlasí s rozhodnutím ve věci samé bez jednání. Ta podáním ze dne 15. 9. 2025 sdělila, že s tímto postupem nesouhlasí. Krajský soud proto nařídil ve věci jednání na den 11. 12. 2025 v 9:45 hodin a přípisem ze dne 5. 11. 2025, č. j. 31 Af 14/2025-288, na ně

předvolal oba účastníky. Stěžovatelce bylo předvolání doručeno dne 18. 11. 2025 a dne 24. 11. 2025 požádala o odročení jednání. Důvodem bylo kolidující jednání u Krajského soudu v Brně, ke kterému byl předvolán jednatel stěžovatelky jako insolvenční správce dlužníka v incidenčním sporu.

[4] Žádosti stěžovatelky o odročení jednání krajský soud vyhověl a jednání odročil na den 10. 12. 2025 v 9:45 hodin (o den dříve). Přípis ze dne 27. 11. 2025, č. j. 31 Af 14/2025-292, kterým bylo odročení oznámeno, byl stěžovatelce doručen do datové schránky fikcí dne 8. 12. 2025. Aniž by se stěžovatelka z odročeného jednání omluvila, nikdo se za ni nedostavil. Za žalovaného se k jednání dostavila pověřená zaměstnankyně. Krajský soud při jednání oznámil, že rozhodnutí ve věci bude vyhlášeno dne 18. 12. 2025. Ve spisu krajského soudu je založeno oznámení ze dne 10. 12. 2025, č. j. 31 Af 15/2025-295, adresované stěžovatelce, kterým měla být informována o odročení jednání za účelem vyhlášení rozhodnutí.

[5] Krajský soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. K průběhu jednání konaného dne 10. 12. 2025 uvedl, že stěžovatelka o něm byla řádně informována a že § 50 s. ř. s. žádnou lhůtu pro doručení oznámení o odročeném jednání nestanoví.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Stěžovatelka podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s., navrhla jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Dále navrhla, aby Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) uložil krajskému soudu povinnost uhradit stěžovatelce náhradu nákladů řízení.

[7] Krajskému soudu stěžovatelka vytýká, že vlivem překvapivého odročení jednání na dřívější termín neměla žádný prostor na přípravu k němu. Tím, že jí bylo poskytnuto méně než 10 dnů na přípravu, jí krajský soud zamezil v přístupu k soudu. Pro kolizi s přezkumným jednáním se jednatel stěžovatelky nemohl zúčastnit ani odročeného jednání. Jednání proběhlo, přestože si soud musel být vědom toho, že bylo nařízeno v rozporu se zákonem. Stěžovatelce nebylo ani umožněno na vyrozumění o odročení jednání reagovat, neboť se s ním seznámila až po jednání. Čas k přípravě na jednání, ať už prvního či odročeného, podle stěžovatelky musí vyhovět požadavkům stanoveným v § 49 odst. 1 s. ř. s. Odročení jednání na dřívější termín bylo v rozporu s předvídatelností soudního rozhodování.

[8] Vadu řízení spatřuje stěžovatelka v rozdělení jediné žaloby do tří řízení. Dvě rozhodnutí žalovaného se vztahovala ke stejnému zdaňovacímu období, a tudíž v jejich různosti nelze spatřovat postačující kritérium pro takovýto postup. Po rozdělení podané žaloby do tří řízení navíc měly být jednotlivé věci přiděleny různým senátům. Není možné, aby byl u krajského soudu obsazen pouze jeden senát pro projednávání žalob ve věcech daní a poplatků. Námitku podjatosti jeho členů stěžovatelka v důsledku své neúčasti na jednání nemohla vznést, čímž byla porušena zásada rovnosti účastníků soudního řízení.

[9] Žalovaný se ztotožnil s posouzením věci krajským soudem a navrhl kasační stížnost zamítnout. Vyloučení věci k samostatnému projednání zpravidla není vadou, která by mohla

mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že předvolání k jednání bylo stěžovatelce doručeno 22 dní před původním termínem, měla dostatek času k přípravě na jednání. Oznámení o odročení jednání jí bylo doručeno do datové schránky dne 8. 12. 2025, čímž byla o něm řádně informována. Její čas k přípravě na jednání byl zkrácen o jediný den. Z ničeho nevyplývá, že by se odročené jednání muselo konat později. Zároveň žalovaný souhlasí s odůvodněním napadeného rozsudku, že § 50 s. ř. s. nestanoví žádnou minimální dobu k přípravě na odročené jednání. Přidělení věcí vyloučených k samostatnému projednání stejnému senátu bylo v souladu s rozvrhem práce krajského soudu. Stěžovatelka mohla námitku podjatosti vznést již s ohledem na poučení, které jí nepochybně bylo krajským soudem zasláno.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost je přípustná, byla podána osobou k tomu oprávněnou, včas a z důvodů, které zákon připouští. Stěžovatelka je zastoupena advokátem. Bylo tak možné přezkoumat rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů, jakož i z hlediska možných vad, k nimž je třeba přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Podle § 49 odst. 1 s. ř. s. „*k projednání věci samé nařídí předseda senátu jednání a předvolá k němu účastníky tak, aby měli čas k přípravě přiměřený povaze věci, alespoň však 10 dnů; kratší čas k přípravě lze stanovit v řízeních, v nichž je soud povinen rozhodnout ve lhůtách počítaných na dny. O jednání vyrozumí osoby zúčastněné na řízení.*“ Rozhodnout o věci samé bez jednání může soud podle § 51 odst. 1 s. ř. s. za předpokladu, že s tím účastníci souhlasí. Zmínit lze také § 49 odst. 3 s. ř. s., který stanoví, že „*neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50*“.

[13] Uvedená ustanovení do soudního řízení správního promítají zásadu bezprostřednosti soudního jednání, která má základ v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Smyslem a účelem této zásady „*je zajistit, aby soud přinejmenším v jedné soudní instanci s účastníkem vešel či mohl vejít (požaduje-li to účastník) v osobní kontakt a aby účastník mohl soudu bezprostředně a přímo sdělit svoji verzi toho, co je předmětem rozhodování, a poukázat na skutečnosti svědčící ve prospěch této verze, a to i v případě, že soud na základě dosud získaných informací z vyjádření účastníků a ze správního spisu má (a třeba i, jak se nakonec ukáže, oprávněně) za to, že účastník soudu žádnou relevantní informaci neposkytne. Uvedená zásada je samozřejmě akceptována v civilním i trestním soudnictví a není důvodu ji v soudnictví správním vytěsňovat*“ (rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005-96, č. 558/2005 Sb. NSS).

[14] Čas k přípravě na jednání má „*umožnit účastníkům řízení ochranu veřejných subjektivních práv v řízení před soudem. Má zřejmý a obecně i značný procesní význam. Poskytuje časový prostor, v němž může účastník shromáždit argumenty a podklady svědčící v jeho prospěch, připravit se na pravděpodobné argumenty a podklady jiných aktérů řízení a celkově připravit svou procesní strategii pro jednání před soudem*“ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 4. 10. 2023 č. j. 6 As 24/2021-30, č. 4536/2023 Sb. NSS, bod 20). Zmínit lze i nezbytnost organizační

přípravy účasti na jednání, zahrnující vyhrazení si časového prostoru, zajištění dopravy na místo jednání, případně i tamní ubytování. V neposlední řadě umožňuje uvedený čas účastníku řízení navrhnout soudu odročení jednání, včetně předložení podkladů, kterými prokáže existenci důvodu pro takový postup (rozsudek NSS ze dne 14. 8. 2018, č. j. 4 Ads 182/2018-20, bod 12). Není však porušením § 49 odst. 1 s. ř. s., pokud účastníci řízení s kratším časem k přípravě sami souhlasili. Má-li tento časový prostor sloužit k ochraně jejich práv, pak není důvod na této ochraně trvat, jestliže ji účastnici řízení sami nepožadují.

[15] Podle § 50 s. ř. s. „[z] *důležitých důvodů může být jednání odročeno. Soud může odročit jednání též tehdy, jestliže to účastníci shodně navrhnou.*“ Při odročení jednání se rovněž uplatní povinnost soudu dbát o to, aby účastníci měli v řízení skutečnou možnost účinně uplatňovat svá procesní práva. O novém termínu jednání musí být vyrozuměni s předstihem, který jim umožní se mu reálně přizpůsobit, případně sdělit důvody, které jim brání v účasti na jednání a odůvodňují jeho případné (další) odročení.

[16] V případě odročení jednání před jeho zahájením se použije pravidlo o čase k přípravě podle § 49 odst. 1 s. ř. s. Neexistuje žádný důvod, který by použití tohoto pravidla vylučoval. Jde totiž o srovnatelnou situaci s nařízením jednání. Soud je tedy povinen účastníky řízení předvolat tak, aby měli čas k přípravě přiměřený povaze věci, alespoň však 10 dnů. Účastníci řízení musí mít možnost nového rozvržení si vlastní nezbytné přípravy v tomto čase. To platí bez ohledu na to, zda bylo jednání před jeho zahájením odročeno na dřívější nebo pozdější termín. Je-li proto jednání odročeno před jeho zahájením, čas k přípravě podle § 49 odst. 1 s. ř. s. se počítá od předvolání k odročenému jednání, a nikoli od předvolání k původně nařízenému jednání. Výjimku lze připustit v již zmíněném případě, že by účastníci řízení se zkrácením času k přípravě podle tohoto ustanovení sami souhlasili.

[17] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že procesní pravidla nejsou samoúčelná. Jejich cílem je poskytování ochrany hmotněprávním vztahům. I proto má případná vada řízení u soudu význam pro výrok správního soudu jen tehdy, mohla-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Tím je v určité míře upřednostněna efektivita fungování mechanismů rozhodování o právech a povinnostech před přísným lpěním na procesních pravidlech (srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 6 As 24/2021-30, bod 19). Porušením pravidla o době pro přípravu k projednání věci samé nedochází „*vždy a bez dalšího ke znemožnění účinné ochrany práv toho, vůči němuž k porušení došlo. To závisí na konkrétních okolnostech věci, které je třeba zkoumat a následně posoudit, zda dotyčná vada řízení mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé*“ (usnesení rozšířeného senátu č. j. 6 As 24/2021-30, bod 20).

[18] V posuzované věci se stěžovatelka svou pasivitou, která spočívala v nepřihlašování se do datové schránky, sama vystavila riziku, že se včas nedozví o tom, zda krajský soud jednání vůbec odročil. Jak totiž uvedla v kasační stížnosti, do datové schránky se přihlásila až dne 15. 12. 2024, tedy v době, kdy by se v případě neodročení již uskutečnilo jednání v původním termínu. Bylo v zájmu stěžovatelky samotné, aby se o osud své žádosti o odročení jednání zajímala.

[19] Uvedené však nemění nic na tom, že jednání odročeno bylo, a to navíc na dřívější den. Za této situace měla být stěžovatelka o odročení jednání vyrozuměna tak, aby měla

zachován čas k přípravě podle § 49 odst. 1 s. ř. s., a mohla se novému termínu jednání přizpůsobit. Stěžovatelce nemůže jít k tíži, že jí byl přípis obsahující sdělení nového termínu doručen fikcí do datové schránky až uplynutím posledního dne desetidenní lhůty, tedy dne 8. 12. 2024 (srov. § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Stěžovatelka měla k zajištění své účasti na jednání pouhý jeden celý den, což z důvodů výše uvedených nelze považovat za postačující. Podle Nejvyššího správního soudu tak bylo v posuzované věci jednání odročeno v rozporu s § 49 odst. 1 s. ř. s.

[20] Jde-li o zbylé námitky stěžovatelky, vyloučení jednotlivých rozhodnutí do samostatných řízení nemá vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé a nemůže být důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí (např. rozsudky NSS ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Afs 24/2005-70, č. 888/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 15. 6. 2022, č. j. 10 Afs 447/2021-103, bod 9). Ani stěžovatelka nijak nekonkretizuje, jakým způsobem měla být tímto postupem zkrácena na svých veřejných subjektivních právech.

[21] Neúčast stěžovatelky na jednání jí nebránila v možnosti namítat podjatost členů senátu, který rozhodoval v její věci. O složení senátu včetně zastupujících soudců i zapisovatelkách byla vyrozuměna již zmíněnou výzvou č. j. 31 Af 14/2025-25. Měla tak prostor k uplatnění případné námitky podjatosti soudců rozhodujících v její věci. Nedůvodná je i námitka stěžovatelky, která se týkala porušení práva na zákonného soudce zaručeného v čl. 38 odst. 1 Listiny. Vyloučení rozhodnutí k samostatnému projednání nemělo vliv na složení senátu, který byl příslušný věc projednat a rozhodnout.

[22] Přisvědčit nelze ani námitce, podle níž není možné, aby ve věcech daní a poplatků rozhodoval u krajského soudu jediný senát. Právo na zákonného soudce nezaručuje minimální počet soudců či soudních oddělení, kterým může být věc přidělena. Není vyloučeno, že na krajském soudu bude k projednání a rozhodování určitých věcí příslušný jediný senát. To potvrdil i Ústavní soud, který v této skutečnosti neshledal porušení uvedeného práva (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 9. 2017, sp. zn. III. ÚS 144/16, body 16 a 17).

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku, což znamená, že ve věci znovu nařídí jednání a v dostatečném předstihu o tom vyrozumí účastníky řízení, aby měli čas k přípravě na jednání (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Ani jinak by ale Nejvyšší správní soud nemohl vyhovět návrhu stěžovatelky a uložit krajskému soudu povinnost nahradit jí náhradu nákladů řízení. Zákon takovouto možnost nepřipouští.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2026

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu